

Kmetijski list

Glasiło „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Izhaja vsak četrtak.
Naročnina:
 celoletno ..... K 80-
 pololetno 25-
 Posamezna številka 7-

**Kmet, pomagaj si sam,
 in svoje stališče v državi
 uravnaj si sam!**

Inserati:
 1 mm inseratnega stolpca stane za:
 male oglase ..... K 1-
 uradne razglave 1-50
 reklame 2-

Uredništvo in tiskarnišvo lista je v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 9 (nasproti dvorca).

Vstop v vlado.

Ze takoj po volitvah je postalo pe-reče vprašanje, če bo mogla vlada računati z zemljoradniki, ki so v skupščini za radikali in demokrati edina prava državotvorna stranka. Komunisti in Radičevci to gotovo niso. Tako je nehote prevzel klub zemljoradnikov samo zaradi tega, ker je čuvar državne ideje in Jugoslovanstva, na sebe veliko odgovornost.

Zemljoradniki so ponosni na to, da so kmetška stranka v pravem pomenu besede. To je njihova silna moč v naši državi. Pa v volilni boj so vstopili, posebno v Srbiji, z radikalnim volilnim programom, polnim smelih reform. Stranka take vrste težko vstopa v vlado. Vrh tega je treba pomisliti, da se je srbijanski del stranke boril pri volitvah z najostrejšimi sredstvi proti korupciji vladajočih strank. Tako se je rodilo geslo: Ne umažimo si rok, ne vstopimo v vlado s starimi strankami, polnimi grehov!

Zemljoradniški klub so ostro napadli zaradi njegovega «cincanja». Baje ne ve, kaj mu je napraviti. Negativen je, semtertja omahuje. Tekom poslednjega meseca ni bila nobena stranka predmet tako ostrih napadov kakor zemljoradniška, dasi so bili ti napadi nezasluzeni. Vse tri glavne skupine, slovenska, bosanska in srbijanska, so gotovo imele pred očmi kmetške in državne interese in pri vseh njihovih razmotrivanjih, ko se je reševalo, ali se naj vstopi v vlado ali ne, so bili merodajni samo ti oziri.

V teh debatah se je poudarjalo, da je ustavotvorni skupščini pred vsem naloga, da se ustava čim preje sprejme, kajti to zahteva državna korist. Dokler naša država ne bo imela ustave, bo v inozemstvu brez veljave in brez kredita in konsolidacija države se bo odgodila. Ker je naša skupščina ustavotvorna, imajo vse stranke sveto dolžnost, da gledajo na njo s tega vzvišenega stališča, ne pa z onega strankarskih koristi. Ustavotvorna skupščina ustvarja pred vsem ustavo, ni pa skupščina v starem srbijanskem zmislu besede, skupščina, kjer odločuje strankarstvo.

Slovinci in Bosanci v zemljoradniškem klubu so znali od samega začetka, kako pot jim je treba hoditi. Njim se ne more očitati, da ne vedo, kaj delajo. Zdelo se jim je od samega začetka težko izvedljivo, da se more podpirati vlado, pa ne biti v njej. Rekli so: Dobro! Samo za to samo, ako je to izvedljivo. Kajti to je proti parlamentarnim načelom, da je stranka, ki podpira vlado izven vlade. Toda Slovenci in Bosanci niso nikdar hoteli, da se gre «pošto, po to», to je na vsak način, v vlado. Treba izdelati točne popoje. To je bilo edino pravo stališče. Vse zavlačevanje ima svoj pravi vzrok v tem stavljanju pogojev, ki so trdo kmetškemu prebivalstvu samo v korist. To zavlačevanje vladi g. Pašića nikakor ni bilo usodepolno. S prenegljetnostjo se ne bi niti pospeševala ustava, niti izvolitev ustavnega odbora.

Demokratski kritiki pozabljajo, da je treba čuvati edinstvo kluba, v če-

mer tiči predpogoj za ozdravljenje naše države. Ako se ne bi smatrali zemljoradniki za državotvoren element prvega reda, bi se gotovo ne polagalo take važnosti na njih vstop v vlado.

Srbijanski zemljoradniki hočejo očuvati stranko, čisto in dobro poznavajoči srbijanske politične razmere, se bojijo, da jih stari stranki hoče ta izkoriščati in kompromitirati. Previdnost je v politiki dobra stvar. Zaradi tega se jih ne sme obsojati, kakor se to dogaja. Sicer so pa Slovenci in Bosanci prepričani, da bo mogoče pridobiti tudi Srbijance za aktivno politiko, ki bo državi in stranki v korist.

Najneokusnejši so napadi na Bogumila Vošnjaka, posebno v «Slovincu». Vošnjaka se prikazuje kot onega priganjača, ki ima prvo besedo. In vendar je ostal prav on lepo v ozadju in niti v predsedništvu kluba ni izvoljen. Nepotrjene časnikarske vesti ga pošiljajo v Varšavo in bogve kam še. Same izmišljotine, s katerimi se hoče izpodkopati Vošnjakov položaj v klubu in skupščini. Njegovo mesto je v ustavotvorni skupščini, ker dobiva ustavni načrt, ki je bil v bistvu stvorjen ob emigraciji, šele sedaj jasno obliko, in pripravljajo se s tem izvedba onega, po čemer je Vošnjak vedno hrepenel; kompromis med mislijo državnega edinstva in mislijo decentralizacije in samouprave mora biti vodilna ideja nove ustave. V takem času Vošnjaku ni potrebno zapuščati skupščine, ker ima kot strokovnjak mesto v njej.

Eno je izven vsakega dvoma. Zemljoradniki bodo rešili vprašanje vstopa v vlado po svoji vesti, kakor bo to najbolje v korist državi in pa kmetom Jugoslavije. Ne potrebujejo pa nobenih svetov in od nikogar; tudi ni treba razen od stranke pritiska od nobene tuje strani. To je njih stvar! To v pomirjenje vsem, ki si delajo take skrbi zaradi «nesrečne» samostojne politike!

Ustavotvorna skupščina.

V Beogradu, dne 26. januarja 1921.

Za včeraj ob štirih popoldne sklicana seja je bila otvorena šele po peti uri. Zato pa si je predsednik našega kluba, tovariš Lazić, pred prehodom na dnevni red izprosil besede ter v ostrem tonu protestiral, da se tako izgublja dragocen čas. Zahteval je, da naj prihajajo poslanci točno k sejam, naj skupščina dela, ne pa trati čas po nepotrebnem. Predsednik skupščine dr. Ribar je rekel, da ga veseli tak poziv in da je pripravljen točno otvarjati seje, prosi pa, naj bodo tudi ostali poslanci in ne samo zemljoradniki točno ob določeni uri na svojih mestih. Nato so se poslancem razdelila tiskana poročila odbora za izdelavo poslovnika ter vladni načrt za ustavo, prvi je tiskan tudi v latinici, drugi pa samo v cirilici.

Med «upiti» je vprašal predsednik zemljoradniškega kluba glede škode, ki jo povzročajo poplave v Srbiji, narodni socialist Deržić pa se je zanimal za to, zakaj so bili nekateri železničarji prestavljeni iz Beograda;

minister mu je odgovoril, da je bilo več vzrokov, med drugimi tudi ta, da so vodili nekateri celo privatne kupčije itd. Socialni demokrat Etbin Kristan je želel vedeti za material, ki ga mora imeti vlada na razpolago, da je ukrenila tako ostre odredbe proti komunistom. Med drugim je rekel, da nimamo rušilcev države samo na skrajni levici, ampak da so danes največji na skrajni desnici. Pri tem je z roko pokazal na naše klerikalce, ki so se sramotljivo preseščeni suvali v zadregi s komolci.

Naši poslanci so se te dni mnogo pečali z izvenbornimi posli. Bili so v ministrstvu za prosveto in v ministrstvu za notranja dela. Tu se jim je zatrdilo, da vlada popolnoma uvidevajo upravičenost zahteve slovenske SKS. poslancev, da morajo biti občinske volitve v Sloveniji izvršene pred glavnim pomladnim delom, to je najkasneje do konca meseca marca. Minister za notranje zadeve je prav dobro poučen, da so občinske volitve v Sloveniji nujne, je pa tudi poučen, da se morajo izvesti tako, da bo mogla priti do popolnega izraza prava ljudska volja, ne pa morda teror različnih župnišč. Volilo se bo tudi za občine s krogičami ter na podstavi volilnih imenikov za zadnje volitve v skupščino. To se pravi: volili bodo fantje in možje, kar je edino prav. Pametna žena tako uboga svojega moža, kdor bi pa rad sčunal žene zoper moža, tisti pa tako ni kaj prida človek. Kaj bi torej ženske vlačili k volitvam!

Zakrknjenci.

Počasi napreduje delo ustavotvorne skupščine, oziroma če smo odkritosrčni, se niti še ni pričelo, saj «ima vremena» po naši jugoslovanski navadi. Vlada stoji trdno, se zatruje danes, jutri pa je onemogla in zadovoljno srečna, če jo spravi na lončene noge tudi sama mosleminov dika.

Nikola Pašić nima sreče. Ker je on sam onemogel, zato mora krepkejši Stojan Protić razbijati radikalni klub, da lažje za kulisami zbira okrog sebe nezadovoljneže in separatiste. Partija mora uspeti! Ako ne stvori vlade Nikola, stvoril jo bo Stojane.

Demokratji so potisnjeni v drugi red, ker ne vidijo dvojne igre radikalcev ali pa niso dorasli za prvi red in preti jim celo nevarnost, da bodo iztisnjeni celo iz drugega reda. Zanimiva je ta igra in tudi zabavna bi bila, ako bi ne šlo za tako dalekosežno in usodno vprašanje, kakor je ravno ustava, od katere je odvisna naša in državna bodočnost.

Naši volilci žele in zahtevajo delo, ker dobro vedo, da tisti, ki dela, ne more propasti. To resno in neumorno delo, ki ga želi ljudstvo od svojih stanovskih zastopnikov, naj ustvarja dobre državljane, ki bodo pripravljene žrtvovati vse za svojo majko domovino. Prava odkritosrčna ljubezen do skupne domovine naj zagori, naj vzplamti v srcih vseh treh bratov. Propagira naj se v prvi vrsti državna ideja in vzgajajo naj se pred vsem dobri državljani. Taka ljubezen se bo zanela in bo trajno mogoča le tedaj, ako bo naša država urejena tako, da

bo v njej svobodno in neovirano odločevsila ljudska volja v vseh ljudskih zadevah, bodisi političnega ali pa gospodarskega značaja. Bratsko se je izvršilo ujediničenje naših treh plemen in bratsko naj bi se sprejela tudi edinstvena ustava. Kdor je delal čuda za naše ujedinjenje na bojnem polju, tisti naj bo nagrajen. Vsakdo bo za jugoslovanskega junaka rad žrtvoval, kar mu bo potrebno ali vznemirjati duhove s trkanjem po prsni ni treba. Vsi bodo ovekovečeni v slavni jugoslovanski zgodovini dvajsetega veka.

Teško je gledati pasivni odpor hrvatskega kmetškega ljudstva. Zazijala je med Srbijo in Hrvatsko razpoklina; ne delajmo iz nje prepada. Le narod ene vrste zagotavlja pravo edinstvo, silno in mogočno Jugoslavijo. Štirimilijonski hrvatski seljački narod ne sme postati naša opasna iredenta. Tega slepi zakrknjenci ne vidijo, kar pa mora imeti pred očmi vsak dober državnik. Na žalost so pri nas redki dobri državniki s svetovnim, širokim obzorjem in zato tudi ne pridemo naprej. Kdo naj bolj ljubi domovino kot zemljoradnik, ki obdeluje nje zemljo z vso svojo očetovsko skrbjo. Tudi hrvatski seljak, ki danes divje prisega na Radića, jo bo vzljudil, samo dražiti ga nikar. Radića so napravili za velikana na Hrvatskem v Beogradu. Tudi hrvatski seljak je in mora biti za uvjek enakovreden brat, kot tak bo postal najzvestejši in najudanejši državljan. Ako želi imeti svojega bana kot eksponentna vladarja, naj ga dobi — in mirna Bosna. S tem država še davno ni v nevarnosti in državno edinstvo ne bo trpelo niti najmanj, četudi to na vso sapo kričijo zakrknjenci. Z.

Pogreb vojvode Mišića.

V Beogradu, dne 22. januarja 1921.

Danes je bil pogreb vojvode Zivjina Mišića, prvega vojaškega dostojanstvenika naše države. Pokojnik je bil slaven mož, svetovnoznan talent, ki je pripomogel največ, da smo tudi Slovenci prišli izpod avstrijskega in habsburškega jarma. Kar nas na njemu najbolj zanima, je to, da je bil pokojnik sin priproste kmetške hiše, da je njegov brat še danes priprost kmet, ki obdeluje zemljo, na kateri je bil rojen pokojni vojvoda. To se sliši naravnost neverjetno nam, ki smo rojeni «preko», kajti v Avstriji je kmeti sin mogel postati kvečjemu «koprol», a vse drugo je bilo prihranjeno gosposkim otrokom, generali ali celo feldmaršali pa so mogli postati le grofje, baroni in člani cesarske hiše. Zato je napravilo zares ljudsko nastopanje prestolonaslednika Aleksandra pri pogrebu na vse prisotne poslance «Samostojne kmetijske stranke» očarujoč vtisk. Za krsto pokojnikovo je stopal med sorodstvom pokojnikovim brat vojvode Mišića, star, sivolas kmet v narodni obleki srbskega seljaka, v opankah in gologlav. Ko je prišel v saborsko cerkev, je stopil prestolonaslednik najprej k njemu in mu prisrčno stisnil roko. Isto je storila njegova sestra princesinja Jelena. To so stvari, ki nam dosti povedo.

Klerikalne farbarije.

Znano je, da so klerikalci v Beogradu brez vsakega vpliva in ugleda in da se nihče ne zveni za nje. Zato se tudi tako žalostno drže. Toda v Sloveniji bi pa le radi vzbujali domnevo, kaj veljajo, koliko delajo in kaj vse so že dosegli.

Te dni sta dva gospoda z reške okolice zainteresovala poslanske klube glede gornjejadranskega vprašanja. Ob tej priliki se je zvedelo, da je imela tamošnja javnost po čitanju «Slovenca» vtisk, da vprašanje glede podaljšanja proge Kočevje-Brod-Moravice več ne obstoji in da je že popolnoma rešeno. Na merodajnih mestih pa so zvedeli, da se ne ve, odkod bo denar. Torej najvažnejše! To je ena izmed posledic klerikalnih farbarij, ki jo ima fajmošter Škulj na vesti.

Drugo pa je po stari maniri ustrelil «Slovenec» prošli teden. Kakor znano, je eden najnesposobnejših poslancev stari Stanovnik iz Horjula, ki zna sicer doma grdo zabavljati in lagati čez «Samostojne» ter begati svoje volilce s «Hvaljen bodi Jezus Kristus», ki pa ni v Beogradu za prav nobeno rabo. Ker volilci tega seveda ne smejo vedeti, zato farba «Slovenec» v posebnem odstavku, da je Stanovnik vložil pri ministru za prehrano prošnjo za pogorelce v imenu «Jugoslovanskega kluba» itd. To je bil stari dunajski «mešter» v «Slovincu», ko je susteršič vlekel od časa do časa svoje backe. Ta Stanovnik pa nam naj raje pove, kdo mu je prošnjo spisal — sam tega ne zna! — in kdo mu je naročil, da jo nese v ministrstvo, da bomo vedeli, ali je on slučajni sluga kakega «gospoda» ali pa stalni klubski sluga, ki samo prenaša, kar mu drugi prenesti ukažejo. Zasluga pa na tem polju ni, niti naj tega ne smatra Stanovnik za poslansko delo, če samo prenaša «šrite» drugih.

Prav poseben način farbarije pa je uvedel velebriltni «Slovenski gospodar». V 3. številki, na 3. strani, v drugem stolpcu piše: «Cene govejim kožam so padle od 50 kron na 30 in 26 kron za 1 kg. A usnje je še vedno enako drago. Zakaj? Ker si bogati demokrati lahko kupujejo za drag denar obuvale. Za kmeta, delavca in obrtnika pa imajo demokrati in samostojni odprto srce le ob volitvah». To je pa že višek neumne zlobnosti ali zlobne neumnosti! Kaj imajo samostojni z draginjo usnja bi pa le radi vedeli. Kolikor je nam znano, imajo v Sloveniji monopol za usnje gospod Polak in njegovi pobožni zetje Remici. To so glavni voditelji SLS. Te naj «Gospodar» prime za ušesa, pa bo usnje takoj cenejše. Toda kaj vemo: vrana vrani ne izkljuje oči!

V odgovor.

Po znanem klerikalnem načelu «namen posvečuje sredstva» zopet nekdo laže o meni in me obrekuje v «Domoljubu». Najprvo pripoveduje neko zgodbo o nezadovoljnem samostojnežu v železniškem vozu, prevedoma pa ne pove imena. No, mi te bajke o dogodkih v železniških vozovih

že predobro poznamo in samo še čakamo, da izdajo klerikalci novo po-
nučno brošuro za naše ljudstvo pod
naslovom: „Bajke iz železniških voz.
spisal za dobro verno ljudstvo —
Lažnivij Kljukec“.

Dopisnik trdi nato, da sem očital
na shodu SKS. kmetom, da plačuje-
jo premalo davkov. Farizejsko zav-
tano nerensnica, ki je naravnost bedasta.
Saj se je na podlagi mojih izjav
sklenila na shodu ova resolucija
proti preirnim davkom in nepravi-
lne davčnemu sistemu, ki je v
ta. V svojem govoru sem dejal, da
moramo biti pri zahtevi za re-
upravi, ki si jo sicer vsi želimo, v-
vidni. Pomisliti moramo, da tudi s
sedanjimi neznosnimi davki ne po-
krijemo stroškov sedanje uprave in
da se moramo bati, da potem ti stroš-
ki še narastejo. Govoril sem dalje za
varčnost in upravi in da je treba da-
vek pravično razdeliti na vse pokra-
jine in prizanašati pokrajinam, ki
so revnejše kot je naša, v večji meri
pa obdačiti pokrajine, ki jih je nara-
va posebno oblagodarila, kakor n. pr.
Banač. To so bila moja izjavjanja,
vse drugo pa je lažljivo zavijanje.
Razložil sem tudi, zakaj je naša u-
prava predraga, in po pravici gra-
jal vedno novo nastavljanje urad-
nikov. Samo „Uradni list deželne
vlade za Slovenijo“ pregledite od
prejete dalje in videli boste, koliko
nepotrebnih novih uradov se je usta-
novilo in koliko tisoč novih uradni-
kov se je imenovalo, celo brez potre-
be in le zaradi korita. Spominjam le
na en primer. Pred svojim odstopom
je klerikalna vlada imenovala neko
delavko v tobačni tovarni za urad-
nico devetega činovnega razreda (v
istem činu so sodniki!) Dotična žen-
ska še menda pisati ne zna in je do-
segla svoje imenovanje samo zaradi-
tega, ker je pri zadnjih volitvah v
Ljubljani dobro agitirala za klerikal-
ne kandidata. Ali je to tisto koristno
delo za našega kmeta, ki ga imate
vedno na jeziku? Le pogledite, kdo je
podpisan pod takimi in brezštevili-
mi drugimi imenovanji v „Uradnem
listu“. Ali se bodo na ta način davki
znižali, gospodine Kljukec?

Najprejdržeja grdobija je pa o-
čitanje, da sem jaz ljudi med vojno
odiral. Tu se že vse neha! Klerikalci
so imeli vse vojne centrale (žitni za-
vod, vnovčevalnico za živino itd.) v
svojih rokah in oni so kmetu dikti-
rali, po kaki ceni mora oddajati žito
in živino. In sedaj si drznejo ti ljudje
v svojem listu meni očitati odušstvo,
ko pri vsem tem sploh z denarjem
nič opraviti nisem imel. Nasprotno
sem vedno in vedno poročal vladi in
žitnemu zavodu, da se ljudje ne bra-
njajo žita oddati, samo plača naj se
jim pošteno dnevno ceno. Vsa ta pri-
zadevanja so bila zastoj. Vlada in
žitni zavod sta v sporazumu določila
la neprimerno nizko prevzemno ceno
poljskim pridelkom. Še ni dolgo, kar
smo brali, kako masne deleže so
dobile razne klerikalne ustanove iz
dobičkov vnovčevalnice za živino. In
zopet si upajo ti ljudje meni očitati
„oduršstvo“! Gospodje, zakaj niste
čistega dobička pri svojih centralah
povrnili kmetu, zakaj niste z njim
plačali vsaj dolg, ki ga ima naša
dežela še zdaj v Sviči za krave, ki jih
je nakupil vaš dr. Šusteršič za „po-
speševanje kranjske živinoreje“. Dra-
gi davkoplačevalec, tudi te milijone
bodo enkrat izmolzli iz tvojih žepov
v obliki davkov tvoji lažidobrotniki!

Dalje si dovoljuje general časti-
krajce trdit, da kmetujem na držav-
ne stroške in da si pri tem delam
tisočake. V resnici imam v najemu
neko njivo, katere obdelovanje pa me
skoraj več velja, kot so vredni pridel-
ki. To lahko presodi vsak kmet, če
pomisli, da je treba vse delati z na-
jetimi delavci.

Končno mi očita lažnivij kljukec,
da sploh živim in da imam močne
kosti. Gotovo velika neokusnost! Po-
vem vam, da živim jaz od dela, vi
pa od postopanja in obrekovanja,
ki ga vam plačujejo najbrže vaši
fondi. Jaz si svoj kruh pošteno slu-
žim in vem, da nisem svojega kruha
zastonj jedel. Na svoje petindvajset-
letno delo v procvit našega vinograd-
ništva sem ponosen in imam doka-
zov brez števila, da vpoštevajo to
delo tudi drugi, zlasti kmetje, kar
priča že to, da me je izvolila že
zdavnaj ena najvinorodnejših kmet-
skih občin za svojega častnega ob-
čana „za zasluge v povzdigo vino-
gradništva“, kakor pravi častna di-
ploma. Veseli me, da je ravno vino-
gradništvo in Dolenjskem v današ-
njih težkih časih tista panoga kmeti-
tjstva, ki pomaga kmetu — vsaj za
silo — pretrpeti grozno draginjo.
Kaj bi nactalo, ko bi bil kmet ubogal
namesto me. e vas, ki ste mu v svoji
„Zlati dobi“ leta 1913., tedaj tik
pred vojsko, priporočali, naj poseka
trte v vinogradih in nasadi fižol, to
si lahko vsakdo sam predstavi. Bila
bi še hujša revščina v Dolenjskem
kot je danes. Zato pa raje molčite,
vi kmetški lažeprijatelji. Ker kmet
če sam ve, kaj mu je v korist, zato se
bo gotovo otrešel vseh verig in po-
stal politično in gospodarsko samo-
stojen. In če pri tem jaz sodelujem
ali ne, to je postranska stvar. Vaših
groženj se nikakor ne bojim, želim
pa, da govorite samo resnico, če jo
sploh znate, in da se podpisete, ker
vem, da se znate. B. Skalický.

Čutimo potrebo, da dostavimo k
predstoječemu odgovoru g. Skalickéga
kratek opis njegovega dela med
nami, da spozna vsak čitatelj, kako
grdo nevhvaležen je „Domoljub“, ko
napada moža, ki ima največ zasluge
za povzdigo našega vinogradništva.
Ko je prišel g. Skalický leta 1895.
na Kranjsko, našel je po naših vi-
norodnih gorcih skoraj same pušče.
Z idealizmom mladega strokovnjaka
se je lotil težavnega dela. Z besedo
in pisavo je navajal ljudi, kako rigo-
lati, saditi, cepiti in gojiti novo, do-
slej nepoznano ameriško trto. Na
njegov predlog so se ustanovljale
nove trtnice, vzorni vinogradi, de-
lile podpore in državna brezobresna
posojila. Na njegov predlog se je tu-
di ustanovila vzorna vinska klet, v
kateri je prirejal kletarske tečaje. Iz
državnih trtnic je oddal blizu 20
milijonov trtnih sadik, razdelil več
milijonov državnih in deželnih po-
sojil in podpor. V drugih kronovi-
nah je bila desetorica vinarških stro-
kovnjakov, na Kranjskem sta delala
dva (gg. Skalický in Gombač), od
leta 1907. pa samo gosp. Skalický.
Danes so nekdanje pušče krasni, ze-
leni vinogradi. Nad 7000 ha jih je
na Dolenjskem, to je petnajst tisoč
oralov. Vse to se je obnovilo v raz-
meroma kratki dobi 20 let. Kaj po-
dobelega ne pozna zgođovina. Na
bivših puščah se pridelava zdaj letno
do dvestotisoč hektolitrov vina v da-
našnji vrednosti nad 300 milijonov
kron. Glavnica, naložena v teh na-
sadih, predstavlja tedaj najmanj
vsoho dveh milijard kron. Ali je to
vaša zasluga, gospod postopač? Če
ste morda g. Skalickemu nevoščljivi
za njegovo „masno plačo“, sedaj
vam povemo: Pred 25 leti je služil
g. Skalický mesečno 90 goldinarjev
ali 180 kron. Plača g. Skalického,
ki je oče petčlanske družine, pa zna-
ša danes v predvojni vrednosti me-
sečnih 168 kron ali 22 kron manj kot
pred 25 leti. To je tista sijajna pla-
ča, iz katere si po vašem mnenju
„dela tisočake“. Njegovi kolegi po
drugi deložali so že zdavno kmetij-
ski svetniki, višji svetniki, referenti v
ministrstvih i. dr., le g. Skalický je
še vedno tisti podložni revež kot je
bil. Samo da mu lahko nagaja in
zapoveduje vsak pisničev, čeprav s kva-
likacijo Urške iz tobačne tovarne!

Res, črna nevhvaležnost!
Uradništvo.

(Križa v „Kmetijski družbi“) Pod
tem naslovom piše neki France Z. v
4. št. „Domoljuba“ gorostasna mo-
drovanja, ki imajo samo en namen
— udariti po „Samostojni“. Cenjeni
France bi si zaradi tega lahko pri-
hranil ves uvodni „zos“, opustil bi
lahko nerensnične slavospeve na Kre-
ka in vse druge hinavske tožbe o
propadanju kmetijskih interesov in
pisal le o tem, kar mu je bilo na sre-
— o svojem sovraštvu do SKS., ki
je temelj vsega njegovega članka.
Sovraštvu pa je rodilo še vedno ne-
resnico in tako je zagrešil tudi Fran-
ces Z. s svojim člankom polno ne-
resnic in mestoma naravnost laži. In
teh mu ne odpustimo.

(Zlati časi) so bili pred vojno za
kmeta, pravi France Z. Tisto, tisto,
pa tisto. Ljudje so zaradi teh zlatih
časov trumoma bežali v Ameriko,
doma pa so otepal bedo za kosilo
in večerjo. Zlati časi so bili le za ne-
katere, za tiste, ki so molzli kmeta.
Tiste čase si želi očitvidno zopet
France Z. nazaj in mi tudi razume-
mo, zakaj si jih želi. Da pa ne bo iz-
poinjena njegova želja, za to bo že
skrbela SKS. In odtod tudi sovra-
štvo Franceta do te res kmetjske
stranke.

(Da pa je spočel) „Samostojno“ in
„Ekonomo“ dr. Zerjav, kakor pravi
France, je pa laž in neumnost, ki res
ne potrebuje daljšega odgovora.
(Res pa je,) da je cilj „Kmetijske
družbe“ le eden, namreč napredek
kmetijstva. In tudi to je res, da mora
biti zato „Kmetijska družba“ ne-
strankarska.

(Grdo pa laže) France, če pravi,
da je „Samostojna“ zanesla politiko
v „Kmetijsko družbo“. Politika je bi-
la v družbi že leta 1908., ko se še
nikomur ni sanjalo, da bo enkrat na-
stopila „Samostojna kmetijska“ stran-
ka in zanesla so tedaj politiko v
družbo klerikalci.

(Kdor je odklonil proporc.) tisti je
prisilil SKS., da se je zanimala za
volitve delegatov na občni zbor
„Kmetijske družbe“. Gospod France
mora biti salamensko brihten, da
smatra druge za tako neumne, da bo-
do iz samih ozirov do lažnivega ne-
strankarstva „Kmetijske družbe“
vedno trpeli paševanje svojih na-
sprotnikov v največji kmetijski orga-
nizaciji. Ne, tako neumni mi nikdar
ne bomo!

(Družba ima v sebi kaj smrti,) pravi
nadalje cenjeni France, zato
ker se bijejo zvezarji za nadvlado v
družbi. Zakaj pa potem ne prime
svojih pristašev, zakaj ne udari tudi
po zvezarjih, če mu je res tako pri
srecu „Kmetijska družba?“ — Odgo-
vor je lahek, ker je vse samo hinav-
ščina, ker ima vse le en sam namen:
udariti po samostojni.
(O kosmati vesti) naj gospod
France lepo molči. V svojem članku
je nagromadil toliko laži in nerensnic,
da dvomimo, če ima sploh kaj vesti.
In če zdihuje cenjeni France, da je
zašla družba v blato dnevne politi-
ke, potem naj zopet prime za nos
sebe, ker klerikalci so zanesli družbo
v blato politike in s svojo brezvest-
nostjo zanesli blato tudi v politiko.
(Obračuna) pa se mi prav nič ne
bojimo in naj gospod France še tako
grozi z njim. Obračun bo in za kler-
ikalce se je tudi že pričel in tudi za
gospoda Franceta še pride, ker laž
ima kratke noge.
(Zvezarji obsojajo ogorčeno naše
poslance.) piše „Domoljub“. Grozno.
Ubogi naši poslanci! Ali končno, kaj
pa brigajo zvezarje naši poslanci,
saj jih niso volili! Svoje naj pobara-
jo glede njih dela v Beogradu in
vprašajo naj jih, koliko črk so že re-
šili v poslovniku, saj drugega itak
še niso storili! Vprašamo cenjene
zvezarje samo še, če tudi takrat ob-
sojajo naše poslance, kadar jih pro-
sijo na vse načine, naj se zavzamejo
za nje, ker od klerikalnih poslancev
ni ničesar za dobiti!
(Moč kmetjskega ljudstva) so cepi-
li klerikalci in njih zavezniki komu-
nisti, ne pa samostojni, ki tvorijo
v vsej državi enoten klub kmetoval-
cev in ki so edina res kmetjska stran-
ka. Pri zadnjih volitvah je to spo-
znalo že nad 32.000 kmetov in mno-
gi volilci klerikalne liste se že dan-
es opravičeno sramujejo, da so na-
sedli ljudem, ki se v parlamentu dru-
žijo z najbolj nazadnjaškimi krogi,
kakor s turškimi kmeti in srbijan-

Tajništvo SKS.

skimi radikali. Nove volitve bodo
to najjasneje dokazale.
(Za tiskovni sklad SKS.) je nabral
tovariš Ladislav Bučar iz Ko-
stanjevice 90 kron. Zivel!
(Anketa o kmetijskih šolah.) Zad-
nje dni smo čitali v listih, da je bila
v Ljubljani anketa o kmetijskih šo-
lah, ki so se je udeležili sami stro-
kovnjaki, pa noben klerikalni zastop-
nik. Zategadelj tudi ni čudno, če so
pozabili na enoletno kmetijsko šolo
pri Veliki Nedelji, katero zahtevajo
trije gospodarsko jako močni in va-
žni okraj. Če bodo strokovnjaki dik-
tirali, mi kmetje pa samo poslušali,
ne bo nič iz vsega. Strokovnjaki naj
nas poslušajo, potem pa uravnajo
svoja dejanja tako, kako bo nam v
pridi, ker na ta način bo obojimi
ustreženo, nam kmetom pa pomoga-
no. Zakaj je zopet zaspala naša šola
pri Veliki Nedelji? Če se je sploh na-
njo mislilo, iz časniških poročil ni
razvidno. Vemo pa, da leži pri po-
verjeništvu za kmetijstvo predlog iz
ptujškega in ormoškega okraja, glede
enoletne kmetijske šole pri Veliki Ne-
delji. Zakaj ni prišla ta zadeva na
razpravo? Mi privoščimo vsem kmet-
om, ki so nam tovariši, kmetijske
šole, posebno pa privoščimo tako šo-
lo Prekmurcem in le želimo, da se
povsod ustanove kmetijske šole. To-
da pri tem naj se na nas ne pozabi!
Pozdravljamo tudi to, da se misli
mariborska kmetijska šola izpreme-
niti v srednjo kmetijsko šolo, oziro-
ma da se taka šola tam ustanovi.
Predno pa ustanovljamo srednje
kmetijske šole, hočemo imeti prakti-
čneje kmetijske šole, take, ki služijo
pred vsem kmetovalcu, ki mu
vzgoje sina za dom in domačo kme-
tijo, ne pa za upravitelje in oskrbnike
tujih posestev. To smo hoteli pove-
dati, da nas bodo slišali tudi v Ljub-
ljani. Če mislijo sklicati še kakšno
anketo, tedaj naj pritegnejo k posve-
tovanju tudi nekaj kmetov, kar go-
tovo ne bo škodovalo. — Kmetoval-
lec v ptujškem okraju.

(Cerkle nad Kranjem.) Nepri-
čakovana smrt. Dne 18. janu-
arja je napravil posestnik Tomaž
Zupin iz Pšate s svojim sinom drva.
Ko sta že odžagala od štora bukev,
se je ta nenadoma prevrnila in poteg-
nila s seboj očeta ter mu zlomila
vrat, da je revež takoj umrl. Sina je
le malo prišla in se je mogel rešiti.
Zupin, ki je bil 44 let star, zapuščal
šest nedoraslih otrok. Pokojnik je bil
odbornik krajevnega odbora SKS. in
je na shodih vneto zagovarjal našo
misel. Resni in pošteni mož je užival
povsod velik ugled. Vaščani so mu
priredili lep pogreb. Lahka mu zem-
lja!

(Bohinjska Bela.) Ker sem neoma-
ljiv pristaš SKS., zato me napa-
da in obrekuje „Lažnivij kljukec“.
Naj me! Ponosen sem, da sem agitir-
al za stranko, ki, dasi najmlajša in
dasi so proti njej grmeli na vso moč,
vendar ni bila med poslednjimi. Ker
pa je govorite o nesrečni vojni, tedaj
tudi ne pozabite, kdo je leta 1914.
agitiral za vojno. Mi kmetje gotovo
ne! Zategadelj primite le sebe za
nos! — Enako ni res, da bi mene
zapidil predsednik komisije od skrin-
jice. Predsednik komisije je bil ve-
liko prepričan človek, da bi koga
kar zapodil. Ni bil tak kakor Drolc,
ki je stal s svinčnikom in knjižico za
skrinjico, da so se ga nekateri zbal-
i, češ če ne spustimo v njegovo skrin-
jico, pridemo v črne bukke. Kar se
pa tiče neokusnih očitkov glede tožb,
pa moram pripomniti, da je že dve
leti, kar sem imel poslednjo tožbo
in ta je popolnoma plačana. Toliko
za enkrat. Če ne bo dosti, pa pozne-
je še kaj več. — Franc Valant, p.
d. Markot.

(Vodice.) Prejeli smo utemeljene
pritožbe proti vodiškemu g. župniku.
Ker je nam nad vse neljub oseben
boj, zato za enkrat še ne priobču-
jemo poslanega dopisa. Pozivljemo pa
g. župnika, naj pusti naše pristaše
tako pri miru, kakor puščajo oni nje-
ga, ker drugače bi bili prisiljeni na-
stopiti ostreje. — Prejeti dopis hra-
nimo.

(Globoke pri Brežicah.) Ker se je
„Slovenski gospodar“ že v drugič lo-
til podstrešnih sob na naši šoli, sem
primoran podati javnosti pojasnilo.
Občinski odbor obstoji iz časov, ko
smo bili še vsi klerikalci, danes pa
smo vsi, razen načelnika in podnačel-
nika krajnega šolskega sveta, samo-

stojneži. Zaradi pomanjkanja stano-
vanj je sklenil okrajni šolski svet v
Globokem v mesecu avgustu leta
1919., da zgradi malo podstrešno so-
bo, in določil v ta namen 3000 kron.
Delo je prevzel načelnik Gregorevič,
ki pa je tako dolgo odlašal, da
se je les in vse drugo petkrat po-
dražilo. Tedaj je šele pričel z delom
Gregorevič in izdal za delo 17.000
kron, dasi je bil podjetnik Černelič
pripravljen izvršiti delo za 12.000
kron. S tem je bila občina oškodo-
vana za 14.000 kron ne glede na to,
da so sobe za bivanje neugodne.
Vrhu tega je naredil dični načelnik
pri gospodarstvu krajevnega šolske-
ga sveta 10.000 kron primanjkljaja.
Na seji je zahteval načelnik, da se
mu odobri ta dolg 27.000 kron. Ker
tega naravno nismo mogli storiti, je
hotel odložiti predsedstvo in zvaliti
vso stvar na koga drugega. Tudi to
smo mu prepričali. Ker sem proti
slabemu gospodarstvu načelnika na-
stopil osobito jaz, zato se drzne
„Slovenski gospodar“ meni očitati
slabo županovanje. Dasi sem delal
vse brezplačno, dasi smo se pod mo-
jim županovanjem znebili 33.000
kron občinskega dolga, dasi smo po-
pravili pota, dasi smo pridobili naj-
lepsi stavbni prostor, kar ve vsa ob-
čina, imajo vendar drzno čelo, da
očitajo slabo županovanje. Pometaj-
te pred svojim pragom in tudi tedaj,
kadar mi očitate, da nimam srca za
siromake! Pri meni je hiša siroma-
kom vedno odprta, vaši delavci se
pa morajo pritoževati, da jih plaču-
jete tako, da si ne morejo kupiti na
leto niti ene srajce. Če pa želite, vam
postrežem še z drugimi zanimivost-
mi. Vaš Ivan Urek.

(Sromlje.) Ustanovitelj in tajnik
našega krajevnega odbora v Srom-
ljah, tovariš Drago Rumpert, je 20.
januarja ponesrečil na lovu in vsled
zadobljenih ran skoraj nato preminul.
Pokojnik je bil vnet buditelj narodne
in stanovske zavesti ter neumoren
delavec za kmetijski napredek. Težko
prizadeti rodbini naše iskreno soža-
lje! Lahka mu zemlja!

(Sv. Andraž v Slovenskih gori-
cah.) Iz Zahodne Indije. Cen-
jeni gospod urednik! Iz našega kra-
ja dobiš le malo dopisov, ker smo
daleč od Jugoslavije. Vendar pa je
postalo potrebno, da tudi vi spo-
znate malo naše razmere. Naše selo
se imenuje Siromakoviči, ki pa je
kljub temu tako priljubljeno, da nas
cenjeni uzmoviki obiskujejo noč in
dan. Sicer imamo pol tuceta orož-
nikov, ki pa le malo imponirajo na-
šim uzmovičem. Očitvidno vedo, da
niso bili v šoli pri Sherlock Holmesu,
ker si upajo obiskati celo nje. Nasi
cenjeni gostje so posebni ljubitelji
perutnine in puščajo nam samo pe-
teline. Sedaj preiskujejo orožniki, ko-
tiko so nam odesli. Pri tem pa prid-
no jemljejo smodnik, da se ne pripo-
ti kaj zlega cenjenim uzmovičem.
Razmere so postale take, da pravijo
ljudje, da imajo uzmoviči in tihotap-
ci pri nas prosto pot brez colnine.

(Jadranski dan pri Šmarjeti ob
Pesnici.) Tukajšnji učenci proslave
v nedeljo dne 6. februarja ob pol
treh popoldne v šoli „Jadranski
dan“ s sledečim vzporedom: 1.) Po-
zdrav neodrešeni domovini ob prv-
em „Jadranskem dnevu“. 2.) Lepa
naša domovina (petje). 3.) Smrt naj-
ke Jugovičev (deklamacija). 4.) Star-
šev sem slovenskih (petje). 5.) Naš
janko (deklamacija). 6.) Krasen po-
gled (pojejo štirje učenci). 7.) Mizar,
piskrovezec in dimnikar (šaljiv na-
stop). 8.) Gor čez izaro (petje —
koroška narodna). 9.) Čista vest
(igra v enem dejanju). 10.) Slovenec
sem (petje). 11.) Naš prihodnji žu-
pan (deklamacija). 12.) Hej Slovani!
(petje). Ker je čisti dobiček name-
njen ubogim učencem in deloma „Ju-
goslovenski Matici“ vabijo k obilni
udeležbi prireditelji.

(Klerikalci so prisegli.) Nič več ni
župnik Škulj republikanec in celo kr-
ščanski socialni komunist dr. Gosar
je zatajil republiko. Vsi klerikalni po-
slanci so „prodali svoje volilce Sr-
bom“ in — prisegli. Sedaj je mogo-
če samo dvoje: Ali so lagali tedaj,
ko so farbali volilce, da so za repu-
bliko, ali pa so po krivem prisegli,
ker tretjega ni. Ne more katoličan in

Politične vesti.

Moč stranke se meri po številu naročnikov na „Kmetijski list“!

Obrtnik.

Obrtniške vesti.

(Občni zbor «Obrtnega društva za Novo mesto in okolice») je bil v nedeljo dne 23. januarja t. l. v novo-mestnem «Narodnem domu». Po poročilih predsednika, tajnika in blagajnika, potem pomočnega in godbenega odseka, so se vršile volitve novega odbora. Splošna želja članov je bila, naj bi ostal ves stari odbor. Ker pa g. M. Malovič ni sprejel nadaljnega odborništvaja in ker je odborniku A. Jacazu vsled ponesrečenja nemogoče v odboru sodelovati, so bili z vzklikom izvoljeni za odstopeniške odbornike namestniki in dva preglednika računov. Iz poročil predsednika, tajnika in blagajnika je bila ponovno dokazana odborova delavnost, za kar je bila izrečena odboru zahvala. Novi odbor je sestavljen tako-le: predsednik F. Ogrič, tajnik F. Buk in Lampe, blagajnik J. Košir, odborniki I. Svetec, L. Puš, F. Blažon, G. Murn, A. Sedlar, F. Vodnik in F. Zafar.

(Na sestanku gostilničarjev,) ki je bil sredi meseca novembra v Beogradu, je dokazoval delegat slovenskih gostilničarjev, da je pitje po vojni v Sloveniji silno padlo in v dokaz navedel zanimive podatke, ki jih naj priobčimo. V ljubljanski okolici se je prostovoljno odglasilo in izbrislalo v enem letu 60 gostilniških koncesij, nova gostilna pa se ni odprla nobena. V Ljubljani je bilo tekom enega leta opučenih šest obratov, že preje pa jih je bilo opučenih deset, torej v dveh letih 16, čeprav je med tem časom prebivalstvo ljubljane silno naraslo. Kot vzrok tega propadanja gostilničarske obrti je označil poročevalec prepoved točenja alkoholnih pijač in visok trošarski davek.

(Važno za mojstre in pomočnike kovinskih obrtov.) Poverjenstvo za uk in bogočastje bo pripravilo na državni obrtni solj v Ljubljani od dne 1. aprila do dne 30. junija l. l. strojni tečaj za železninarje, ki bo pristopen mojstrom in pomočnikom kovinskih obrtov. Pouk, ki bo trajal vsak dan po šest ur, bo obseval poleg strokovnih predmetov tudi računstvo, kalkulacijo, spisje in knjigovodstvo. Udeležencev bo moglo biti največ 40. Stroške tečaja, t. j. izdatke za učne honorarje in za najpotrebnejša učila, bo prevzela naučna uprava. Za vse druge izdatke, kakor n. pr. za hrano in stanovanje pa bodo morali obiskovalci tečaja skrbeti sami. Priglasje je treba poslati do dne 15. marca. — Zveza obrtnih združenj v Ljubljani.

(Lončarstvo,) ki je na Gorenjskem in Dolenjskem močno razvito, je pred vojsko lepo cvetelo, sedaj pa, ko se nimamo trgovskih pogodb z drugimi državami, je začelo hirati. Naša stranka se je odločno potegnila za lončarje in podzela vse potrebno, da pribori lončarskim izdelkom trg v Italiji in na zasadenem ozemlju.

(Znižanje sladkornih cen.) «Jugoslavanski Lloyd» poroča, da je ponudila neka velika angleška tvrdka neki zagrebški firmi 500 vagonov java-sladkorja po ceni 38 funtov za cent, ki bi pomenila, da bi veljal kilogram sladkorja le 21 kron.

(Padanje cen) se opaža v Ljubljani in Zagrebu v trgovinah z manufakturo in pohištvo. Nekateri pripisujejo padanje cen padcu avstrijske krone, vsled česar vse kupuje svoje potreščine v Avstriji.

(Cene vina.) Štajerska vina se prodajajo dobro, ker je prišlo mnogo kupcev iz Češke in Avstrije. Hektoliter se plačuje od 2000 do 3000 kron. Dolenjska vina se prodajajo liter po 22 do 25 kron. V Zagrebu prodajajo letošnja vina po 15 do 20 kron, v Sremu po 16 do 20 kron, v Banatu po 11 do 12 kron za liter. Po ljubljanskih gostilnah se dobiva kiselica liter po 32 kron, boljša vina pa liter po 44 do 48 kron. Na Visu v Dalmaciji se zahteva za hektoliter vina po 1800 kron.

(Reorganizacija carine.) Končno je tudi ministrstvo za finance nezadovoljno z opravljanjem službe carinskih uradnikov, osobito onih na mejnih postajah. Zato je sklenilo, da reorganizira carinsko službo, ki se bo decentralizacija. Osnujejo se nove carinske direkcije, in sicer v Novem Sadu, Zagrebu in Ljubljani, ki bodo imele večjo samostojnost, kar bo gotovo pospeševalo interese službe.

(Naša srebrna krona) je vredna po londonskih cenah približno 11 papirnatih kron. V Italiji pa plačajo za eno krono dve liri, kar je torej pre malo.

(Izvoz zaklane živine) je naša vlada dovolila. V Nemčijo je istočasno dovoljen uvoz zaklane živine.

(Naš državni dolg) znaša šest milijard dinarjev. Od tega dolga odpadejo na notranji dolg tri milijarde. Naša država ima potemtakem najmanj dolga.

(En uspeh.) Minister za trgovino in industrijo je prepovedal uvoz pšenice iz Rumunije.

(Odbila prošnja trafikantov.) Uprava monopolov je odbila prošnjo trafikantov glede poviška provizije, in sicer z utemeljitvijo, da je s povišanjem cen tobaka itak narasel njihov dobiček.

(Tvornica za glavnike,) ki so jo osnovali v Karlövcu, izdeluje dnevno do 700 glavnikov. V kratkem prične tudi z izdelavo gumbov.

(Paketi iz Amerike.) V Prago je prispelo za Jugoslavijo 400 paketov iz Amerike, ki bodo v kratkem od poslani k nam.

Književnost.

(Simon Jenko, Zbrani spisi.) Uredil dr. Jože Glonar. Izdala in založila Tiskovna zadruga. 8°. 416 strani. Cena 42 kron, po pošti 3 kronice več. — Praykar so izšli Jenkovi zbrani spisi, ne samo pesmi, ampak tudi pripovedni spisi, tako da imamo sedaj Jenka v celoti. Izdaja obseva tudi Jenkov življenjski in urednikove pripombe k posameznim pesmim, oziroma spisom. Izdajo, ki je lično opremljena, pripravljamo. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica št. 6.

Ker čaka na rešitev cela vrsta zakonov, ki jih nikakor ni mogoče skleniti v skupščini, bi se na tak način prepričilo, da bi vlada absolutistično izdajala zakone. V parlamentarnih krogih sodijo, da bodo večje stranke predlog sprejele.

(Gospodarski svet.) Z odlokom trgovskega ministra je bila dne 3. februarja v Beogradu seja gospodarskega sveta, na kateri so se obravnavale: 1.) Izpremembe in dopolnila carinskih tarif; 2.) izpremembe in dopolnila železniških tarif; 3.) trgovske pogodbe s tujimi državami.

(Stanovanska anketa) se je vršila dne 29. t. m. v ministrstvu za socialno politiko, ki pripravlja enotno stanovansko naredbo, ki izide začetkom meseca maja.

(Predavanja o vojvodi Mišiču.) Prosvetni minister je odredil, da se na vseh šolah vrše predavanja o vojvodi Mišiču.

(Pogreb vojvode Mišiča) bo plačala angleška država, ker je bil pokojni vojvoda vsled visokega angleškega odlikovanja angleški per.

(Na zasadenem ozemlju.) V Prviču pri Šibeniku, ki pripada po rapalski pogodbi nam, je bila kmetijska svatba. Pri tej priliki so kmetje razobesili našo trobojnico, ki so jo pa hoteli laški orožniki sneti. Vsled tega je nastal pretep, tekom katerega sta bila ubita dva kmeta in en orožnik. Ranjenih je bilo 14, med njimi smrtno en orožnik. Tako se reže kruh pravice pod Italijani.

(V Trstu) so napadli fašisti Jugoslovane, ki so praznovali svetoslavsko slavnost. Napad se je izvršil vpricho tržaške policije, ki pa vseeno ni zabranila napada. Tako postopajo z našimi ljudmi!

(Velikanski nemiri v Italiji.) Italija je pravi paradiz za nemire. V Milanu, Flornci, Modeni, Bologni ter po vseh večjih italijanskih mestih se bijejo krvave bitke med delavci in fašisti. Drug drugemu zažigajo domove, tiskarne in imetje. Vlada pa je brez moči.

(Italijanski parlament) bo razpuščen. Ker vlada ne more zmagati obstrukcije, bodo v Italiji nove volitve, o katerih upa vlada, da ji prinesejo večino. Samo, če se ne moti!

(Komunisti v Trstu) so s silo zavzeli socialistični list «Lavoratore». Ker pa stavci nočejo delati za komuniste, so sedaj komunisti in socialisti brez lista.

(Poslaniška konferenca) v Parizu je določila, da mora Nemčija plačati čez 200 milijard zlatih mark vojne odškodnine, in sicer tekom 42 let. Če Nemčija tega ne stori, tedaj izgubj nove pokrajine in izvoz blaga ji bo onemogočen.

(Položaj Avstrije) je vsak dan obupnejši. Zavezniki ne kažejo nobene volje pomagati Avstriji, Avstriji pa se tudi nočejo poprijeti dela tako, kakor treba. Desetkrat previsokega števila uradnikov ne zmanjšajo, delavci štrajkajo in povečujejo nered, Dunaj pa se tudi noče izpametovati in se uživati v nove razmere. Še vedno sanja le o stari slavji, namesto da bi se poprijel dela. Tako se bliža neizogibnen bankrot Avstrije, ki bo tudi na naš izvoz zelo slabo vplival.

(Represalije za Koroško.) Ker Avstrija ne preneha s preganjanjem koroških Slovencev, je odredila naša vlada represalije. Vse nemške prireditve so prepovedane in pripravljajo se še nove odredbe. Zelimo le, da zapode iz naše dežele še vse nepotrebne nemške uradnike in oficirje, ki jih je itak več kot preveč.

(Avstrijski kmetje proti pikelhavbi.) Ker agitirajo Vsenemci silno za priklopitev Avstrije k Nemčiji, so se posebno kmetje ob naši meji odločno izrekli proti temu in izjavili, da pridejo raje pod Jugoslavijo kakor pa pod prusko pikelhavbo.

(Boljševiško ošenzivo) napoveduje grof Czernin, bivši avstrijski zunanji minister. Zdi se nam, da bi hotel grof Czernin prestrašiti z nevarnostjo boljševiške ošenzive zaveznike, da bi vendarle pomagali Avstriji. Pa tudi ta babbav ne bo pomagal.

(Izumiranje Petrograda.) Kam pride komunistična vlada deželo, kaže posebno jasno Petrograd. Pred vojno je imela ruska prestolnica še nad dva milijona prebivalcev, danes jih ima pa samo še 250.000. Tak je sovjetski paradiz v resnici.

(Antanta in Grška.) Poslaniki zaveznikov v Atenah smejo po naročilu svojih vlad občeati le z grško vlado, ne pa tudi z dvorom.

Gospodarstvo in gospodinjstvo.

(Umetno gnojilo, čilski soliter,) pošilja brezplačno delegacija proizvajalcev čilskega solitra za kraljevstvo SHS. v primernih množinah kmetovalcem, ki hočejo poizkusiti učinek tega, od početka svetovne vojne nam manjkajočega dušičnatega gnojila. To gnojilo se razpošilja za poizkusno gnojenje ozimnega in jarega žita, koruze za zrnje in koruze za zeleno krmo. Kdor se za to zanima, naj pošlje svoj naslov in navede, za gnojenje katerih rastlin želi prejeti čilski soliter. Vsak interesent bo nato dobil natančno navodilo. Čilski soliter se razpošilja zastoj in poštine prosto, vendar pa je prejemnik zavezan delegaciji podrobno poročati o uspehih poizkusnega gnojenja. Prijave sprejema do dne 15. februarja t. l. dipl. agr. A. Jamnik v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 8.

(Ljubljanski trg.) Vsled rastočega izvoza živine se opaža na trgu pomankanje mesa goveje in telečje živine. Cene prasičem so nekoliko padle in se giblje njih cena od 32 do 34 kron za kilogram žive teže. Na debelo se plačuje slanina po 46 kron. S sadjem je ljubljanski trg dobro založen. Cene se gibljejo med 6 in 8 kron za kilogram jabolk. Jaje je dosti in se prodajajo od 2 K 50 y do 1 K 90 v. Posamezna pa so se dobila že po 1 K 20 v. Cena moke je ostala ista, namreč kilogram moke št. 0 18 kron. Primanjkuje pa dobra črna krušna moka. Specerijsko blago se prodaja po sledečih cenah: Sladkor v kockah po 60 kron, riž 1. vrste po 28, 2. vrste po 24 kron; kava od 84 do 58, olje od 56 do 52, čokolada od 130 do 110, med po 56 kron.

Posluje po vsej državi. Ustanovljena leta 1913.

„Jugoslavija“

Delniška glavnica 3 milijone din. v zlatu.

splošna zavarovalna družba.

Ravnateljstvo za Slovenijo v Ljubljani

sklepa:

- 1.) požarna zavarovanja,
- 2.) življenska zavarovanja,
- 3.) nesgodna in jamstvena zavarovanja,
- 4.) zavarovanja proti škodam vsled tatinskega vloma,
- 5.) transportna zavarovanja,
- 6.) zavarovanja proti škodam vsled razbitja stekla,
- 7.) zavarovanja proti škodam po toči.

Največji tu delujoči domači zavod. — Družba je prevzela od „Graške vzajemne zavarovalnice“ in od zavarovalnih družb „Feniks“ (požarni oddelak) in „Franco-Hongroise“ ves njih kupčijski obstoj v naši državi.

Najnižje tarife, takojšnja izplačila škod.

Glasom naredbe ministrstva za vojno in mornarico nadomeščajo police „JUGOSLAVIJE“ ženitvene kavoje za častnike.

Pisarne se nahajajo začasno v Sodni ulici 1 (Feniks) in na Gosposvetski cesti 2 (Graška).

Da se bo širila naša ideja, pridobivajte nove naročnike „Kmetijskemu listu“!

Naročnikom.
 Spričo silne draginje papirja smo prisiljeni ustaviti list vsem, ki niso do konca meseca januarja poravnali naročnine.
 Upravišтво Kmetijskega lista.

Žepne, stenske, nihalne, kuhinjske ure, budiljke, zlatino in srebrnino
 kupite najceneje pri trvdki
Ivan Pakiž
 v Ljubljani, Stari trg št. 20.

Podpisani okrajni odbor proda od ostale močine 80 m sukna po svoji nabavni ceni. Krajevni ali okrajni odbori, ki potrebujejo sukno, naj blagovolijo to sukno takoj naročiti.
 Okrajni odbor SKS, v Slov. Bistrici.
 Jos. Novak, t. č. načelnik.

Posestvo na prodaj!
 Na Spodnjem Stajerskem je na prodaj kmetija, obstoječa iz njiv, travnikov, sadonosnika, vrta za sečvirje, z dobro sidano hišo in gospodarskim poslopjem s hlevom. Na posestvu se lahko redi 5 do 6 glav živine.
 Več se izve pri
Jožefu Božiču,
 posestniku in Zupanu v Štepan pri Sovinot.

Ženitne ponudbe
 posreduje s gotovim uspehom
 „Gospodarska pisarna“ v Mariboru, Mlinska ulica 32.
 Tajnost zajamčena.

Vinogradniki, pozor!
 Na prodaj imam več tisoč amerikanških cepčenk, večinoma od vrst pečeka, varbovca in nekaj kavčičine. Vse trte so cepčene na Riparijo portalis in na Rupestriz Götte št. 9. Trte si kupec lahko osebno ogleda in jih pri ogledu prevzame. Trte so jako lepe. Dobijo se tudi lepa, visokodebelna jabolčna drevesca, 2-30 m visoka.
 Igneo Verbič, trtničar, p. Dramlje pri Celju.

Iščejo se neveste s premoženjem in brez premoženja.
 Ponudbe je poslati na „Gospodarsko pisarno“ v Mariboru, Mlinska ulica št. 32.

Varčna gospodinja rabi edino le
gazela-milo,
 ki je najboljša in najcenejša.

Zahtevajte ponudbe
 za kolesno avtomobilno in polno pnevmatiko!
 Na drobno. Na debelo.
 Cene izredno ugodne!
J. GOREC
 Ljubljana
 Gosposvetska cesta št. 14.
 Hitro in točno razpošiljanje.

Pozor! Dospela je velika pošiljatev raznih gumbov za sukne, igel, modnega blaga, finih žlic, toaletnih in čevljarskih potrebščin in orodja.
Na debelo in na drobno.
 Za obilen obisk se priporoča trvdka
Josip Petelinc
 tovarniška zaloga šivalnih strojev v LJUBLJANI, Sv. Petra nasip št. 7.

Mlatilnice
 ročni in vrtilni mlatilnice, mlatilnice, trijerje, slamovarnice za pogon s roko in silo, sadne in vinske stiskalnice, sadne mlince, brzoparilnike, stiskalnice za seno in drugo ima vedno v veliki izbiri v zalogi lastnica po umrlem soprogu
Francu Hitti,
 Ljubljana, Sv. Martina cesta št. 2.
 Edina zaloga poljedelskih strojev iz tvornice Umrath & Komp.

KMETOVALCI, POZOR!
 Dospela so staroznane, naravnosive
ZEILINGERJEVE KOSE
 v kranjskih, kočevskih in hrvaških oblikah ter druge vsakovrstne železnine. Za cenjena naročila se priporoča trvdka
Zalta & Žilič,
 trgovina železnine v LJUBLJANI, Gosposvetska cesta št. 10.

Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani
 Miklošičeva cesta št. 16
 se priporoča za naročila vizitk, trgovskih pisem in kuvert ter vseh vrst tiskovin.

Menjalnica
Slovenske eskomptne banke
Ljubljana
 nasproti glavnega kolodvora
 kupuje in prodaja devize in valute po najugodnejših dnevni cenah, sprejema vloge na hranilne knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje po najugodnejših pogojih; ima poseben borzni oddelek.
 Telefon int. št. 3   Telefon int. št. 3

Družba „IMPEX“
 LJUBLJANA, Krekov trg št. 10
 kupuje vsakovrstno klavno živino in prasiče po najvišji ceni.

Lanene tropine
 po 525 kron za 100 kg razpošilja
Ivan Bergant,
 posestnik in izdelovatelj lanenega olja, na Seničot pri Medvodah.
 Na zahtevo se pošlje vzorec.

Pnevmatike za avto in kolesa v vseh dimenzijah, gumijev predmete, vsakovrstne žice za električno napeljavo, elektrotehnični material in vsakovrstne potrebšchine priporoča po najnižjih cenah

M. Kuštrin,
 Ljubljana, Dunajska cesta št. 20; telefon št. 470.
 Podružnica: Maribor, Jurčičeva ulica št. 9.

Specialna trgovina angleškega sukna.
VELIKA ZALOGA! Solidne cene! **BOGATA IZBIRA**
 Lastni modni atelije. oblek lastnega izdelka po najnovejšem kroju, površnikov in zimskih suknj...
 manufakturnega in modnega blaga ter vsakovrstnih klobukov...
 Srajce, samoveznice (kravate), nogavice itd.
Prva kranjska razpošiljalna
SCHWAB & BIZJAK
 LJUBLJANA, Dunajski trg, pod Narodno kavarno.

Cerkvene zvonove
 iz najboljša tovarne „Berndori“ dobavlja po najugodnejših cenah trvdka
„IMPEX“
 importna in eksportna družba z o. z.
 LJUBLJANA, Krekov trg št. 10.

Pohišstvo domačega izdelka
 v vseh modernih slogih, zlasti iz trdega in tudi iz mehkega lesa, vedno v zalogi. Izvršujejo se tudi vsa stavbna mizaraka dela. Tvornica lesenih podplato v itd.
 Solidno delo!   Cene zmerno!
Fran Skafar,
 strojno mizarstvo s parno silo
 v Ljubljani, Rimska cesta št. 16.

P. n. občinstvu se priporoča na novo ustanovljena trvdka z mešanim blagom
Mihael Vintar v Novem mestu.
 Zmerne cene.   Točna postrežba.

Iz Havre v Ameriko samo 6 dni.
 Edina najkrajša črta. Vozne listke za vse linije, vozne listke za spalne vozove Simplon-Orient-Express in vsa zaderna pojasnila daje
 edino koncesijon. potovalna pisarna
Ivan Kraker v Ljubljani
 Gosposvetska (Marije Terezije) cesta št. 13 (Koltzij).

Modro galico kg po 20 kron
 za krajevne odbore SKS. in kmetijske organizacije oddaja meseca januarja proti plačilu v naprej, le v celih vagonih, franko vse železniške postaje v Sloveniji,
d. d. Ekonom v Ljubljani.
 Drugim se oddaja ta modra galica pod istimi pogoji kilogram po 21 kron. Za manjša naročila, toda le v celih sodih ali zabojih, veljajo te cene franko kolodvor Ljubljana.